

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής ν. Κοζάνης

Τρίτη, 15 Σεπτεμβρίου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας, κα Δ. Μιχαλίδου

Θέμα: «**Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) ζητά άμεσα τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου για τον Προσωπικό Βοηθό**»

κα Υπουργέ,

Σε συνέχεια διαδοχικών κοινοβουλευτικών παρεμβάσεών μου για τον Προσωπικό Βοηθό, σας **καταθέτω ως Αναφορά** την αριθμ. **1051/15.9.2026** Επιστολή της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), η οποία μου εστάλη πριν λίγο με θέμα «**Προσωπικός Βοηθός – Ζητείται άμεσα η τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου**».

Στην Επιστολή περιλαμβάνονται συγκεκριμένες προτάσεις, κατόπιν αναλυτικής τεκμηριωμένης επιχειρηματολογίας, με στόχο «**να διασφαλιστεί η πρόσβαση στην υπηρεσία για όλους όσοι, βάσει των εξατομικευμένων αναγκών τους, χρειάζονται Προσωπικό Βοηθό**», καθώς «**η πρόσβαση στην υπηρεσία θα πρέπει να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες υποστήριξης κάθε ατόμου και όχι σε οριζόντια κριτήρια και προϋποθέσεις που οδηγούν σε άδικους αποκλεισμούς**». Όπως τονίζεται, «**με τη ψήφιση του ν. 5322/2026 και την έκδοση της υπ' αρ. 18867/2026 ΚΥΑ, ξεκίνησαν, στις 26.8.2026, οι αιτήσεις για το μόνιμο εθνικής εμβέλειας Πρόγραμμα**. Έκτοτε, καθημερινά, έχουμε γίνει αποδέκτες **διαμαρτυριών και παραπόνων** από άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και μέλη των οικογενειών τους».

Δεδομένου ότι, όπως υπογραμμίζεται στην Επιστολή, «**ο Προσωπικός Βοηθός δεν αποτελεί απλώς μία πρόσθετη παροχή κοινωνικής προστασίας. Αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και με την παρ.6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας, βασικό εργαλείο για την άσκηση του**

δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν ισότιμα στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας»,

παρακαλείσθε, κα Υπουργέ, όπως μελετήσετε λεπτομερώς τη συνημμένη Επιστολή και **ενημερώσετε** τη **Βουλή** για τις **απαντήσεις** σας επί των συγκεκριμένων επισημάνσεων και προτάσεων της Ε.Σ.Α.μεΑ.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

Πληροφορίες: Ειρήνη Τσαλουχίδου,
Δήμητρα Κουμπούνη

Αθήνα: 15.09.2026
Αρ. Πρωτ.: 1051

ΠΡΟΣ: κα Δ.- Μ. Μιχαηλίδου, Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΚΟΙΝ: «Πίνακας Αποδεκτών»

ΘΕΜΑ: «Προσωπικός Βοηθός – Ζητείται άμεσα η τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου»

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), όπως γνωρίζετε, αποτελεί την τρίτοβάθμια κοινωνική και συνδικαλιστική οργάνωση των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στη χώρα και αναγνωρισμένο Κοινωνικό Εταίρο της ελληνικής Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας και χρόνιας πάθησης.

Κύρια αποστολή της είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και η προώθηση, προστασία και απόλαυση των ανθρωπίνων και συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους. Ιδίως όσον αφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αυτά κατοχυρώνονται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, την οποία η χώρα μας μαζί με το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο κύρωσε με τον ν. 4074/2012.

Στο πλαίσιο των δράσεών της, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) λειτουργεί την Υπηρεσία «**Διεκδικούμε Μαζί**» παρέχοντας καθημερινά πληροφορίες, υποστήριξη και ενδυνάμωση, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού εξατομικευμένης παρέμβασης από κοινού με τον κάθε ενδιαφερόμενο.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. όπως γνωρίζετε, διεκδικούσε για πάνω από 20 χρόνια το θεσμό του Προσωπικού Βοηθού και υποστήριξε με όλη της τη δύναμη τόσο την εφαρμογή του πιλοτικού Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός» όσο και την καθιέρωσή του ως μόνιμης υπηρεσίας εθνικής εμβέλειας, εξέλιξη που αποτελεί σημαντικό βήμα για την προώθηση της ανεξάρτητης διαβίωσης και της κοινωνικής συμπερίληψης των Ελλήνων και Ελληνίδων με αναπηρία.

Όπως έχουμε πολλάκις επισημάνει, ο Προσωπικός Βοηθός δεν αποτελεί απλώς μία πρόσθετη παροχή κοινωνικής προστασίας. Αποτελεί, σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και με την παρ.6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας, βασικό εργαλείο για την άσκηση του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν ισότιμα στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Υπό αυτή την οπτική, θεωρούμε απολύτως αναγκαίο να διασφαλιστεί η πρόσβαση στην υπηρεσία για όλους όσους, βάσει των εξατομικευμένων αναγκών τους, χρειάζονται Προσωπικό Βοηθό. Η πρόσβαση στην υπηρεσία θα πρέπει να βασίζεται στις πραγματικές ανάγκες υποστήριξης κάθε ατόμου και όχι σε οριζόντια κριτήρια και προϋποθέσεις που οδηγούν σε άδικους αποκλεισμούς. Σε καμία περίπτωση δημοσιονομικοί, διοικητικοί ή άλλοι συγκυριακοί περιορισμοί δεν πρέπει να εμποδίζουν την πρόσβαση και αξιοποίηση μιας υπηρεσίας, η οποία αποτελεί βασικό εργαλείο ανεξάρτητης διαβίωσης και κοινωνικής συμπερίληψης.

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. [886/15.07.2026](#) επιστολή της προς τον Πρόεδρο και τα μέλη της Μέλη Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων, η οποία κοινοποιήθηκε και σε εσάς, η Ε.Σ.Α.μεΑ κατέθεσε τις τελικές προτάσεις – παρατηρήσεις της επί του σχεδίου νόμου: «Προσωπικός Βοηθός, Πρώιμη Παρέμβαση και λοιπές ενεργητικές πολιτικές για άτομα με αναπηρία, ρυθμίσεις στεγαστικής πολιτικής και άλλες διατάξεις», οι οποίες όμως δυστυχώς δεν υιοθετήθηκαν.

Υπενθυμίζουμε ότι στην προαναφερθείσα επιστολή μας εκφράσαμε την πλήρη αντίθεσή μας τόσο στην πρόβλεψη σχετικά με την εφ' όρου ζωής ισχύ των πιστοποιητικών αναπηρίας των ΚΕ.Π.Α. όσο και στην πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία οι πιστοποιήσεις των Υγειονομικών Επιτροπών των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων θα γίνονταν δεκτές μόνο εάν είχαν ψηφιοποιηθεί. Είχαμε επισημάνει αφενός ότι η χρονική διάρκεια της πιστοποίησης αφορά αποκλειστικά το ισχύον σύστημα επανεξέτασης της αναπηρίας και δεν μπορεί να λειτουργεί ως λόγος διακοπής ή αποκλεισμού από την παροχή μιας υπηρεσίας που βασίζεται στην εξατομικευμένη αξιολόγηση των αναγκών υποστήριξης του ατόμου, αφετέρου πως σε καμία περίπτωση δεν πρέπει η μη ψηφιοποίηση των πιστοποιήσεων των Υγειονομικών Επιτροπών των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων να αποτελεί λόγο αποκλεισμού από την πρόσβαση στην υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού. Είχαμε μάλιστα τονίσει ότι τυχόν διοικητικές ή τεχνικές εκκρεμότητες που αφορούν στην ψηφιοποίηση και τη διαλειτουργικότητα των σχετικών διαδικασιών είναι αδιανόητο να μετακυλούνται στα ίδια τα άτομα με αναπηρία και να λειτουργούν ως εμπόδιο στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Τέλος, είχαμε αιτηθεί την επέκταση του ορίου ηλικίας στα 75 έτη για όλα τα άτομα με αναπηρία που είχαν καταστεί δικαιούχοι αναπηρικού επιδόματος πριν από τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (65ου) έτους της ηλικίας τους.

Με τη ψήφιση του ν. 5322/2026 και την έκδοση της υπ' αρ. ΚΥΑ 18867/2026 (με Αρ. ΦΕΚ 5050/Β'/11.08.2026) «Υλοποίηση Προγράμματος 'Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία'», ξεκίνησαν, στις 26.8.2026, οι αιτήσεις για το μόνιμο εθνικής εμβέλειας Πρόγραμμα. Έκτοτε, καθημερινά, έχουμε γίνει αποδέκτες διαμαρτυριών και παραπόνων από άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και μέλη των οικογενειών τους, τα οποία αφορούν, μεταξύ άλλων, ζητήματα που είχαμε αναδείξει στην προαναφερθείσα επιστολή μας.

Ειδικότερα, σημαντικός αριθμός παραπόνων αφορά την αποδοχή των πιστοποιήσεων αναπηρίας. Παρά το γεγονός ότι στην παρ. 2 του άρθρου 5 «Ωφελούμενοι» του ν. 5322/2026 προβλέπεται ότι: «Επιλέξιμοι ωφελούμενοι του Προγράμματος Προσωπικού Βοηθού είναι όσοι πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις, κατά την υποβολή της αίτησής τους: α) Έχουν πιστοποίηση αναπηρίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας με ισχύ εφ' όρου ζωής ή αντίστοιχες πιστοποιήσεις των Υγειονομικών Επιτροπών των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίες γίνονται δεκτές εφόσον: αα) έχουν ψηφιοποιηθεί (...)», στην υπ. αριθ. ΚΥΑ 18867/2026, προβλέπεται ότι επιλέξιμοι ωφελούμενοι είναι **μόνο** όσοι έχουν πιστοποίηση αναπηρίας από ΚΕ.Π.Α. με ισχύ εφ' όρου ζωής. Ως αποτέλεσμα, αποκλείονται από τη διαδικασία τόσο άτομα με αναπηρία που διαθέτουν πιστοποιήσεις των Υγειονομικών Επιτροπών των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων όσο και άτομα των οποίων η πιστοποίηση από το ΚΕ.Π.Α. δεν έχει ισχύ εφ' όρου ζωής. Κραυγαλέα παραδείγματα απαράδεκτου αποκλεισμού αποτελούν περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία που διαθέτουν πιστοποίηση από ΚΕΠΑ με συγκεκριμένη χρονική διάρκεια ισχύος που χρήζουν βοήθειας και συμπαράστασης ετέρου προσώπου καθώς και τα άτομα με 100% αναπηρία εφόρου ζωής πιστοποιημένη από ΑΣΥΕ.

Παράλληλα, σημαντικός αριθμός παραπόνων αφορά και τα εισοδηματικά κριτήρια, τα οποία εμποδίζουν άτομα με αναπηρία και χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις να ενταχθούν στο μόνιμο Πρόγραμμα εθνικής εμβέλειας. Υπενθυμίζεται ότι με την υπ. αριθ. πρωτ. 886/15.07.2026 επιστολή μας είχαμε ζητήσει τη διατήρηση των εισοδηματικών ορίων της υπ. αριθ. ΚΥΑ 28458 (Αρ. ΦΕΚ 1427/Β'/24.03.2026), προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση μεταξύ ατόμων με αναπηρία που θα συνεχίσουν να λαμβάνουν την υπηρεσία ως ωφελούμενοι της πιλοτικής εφαρμογής και εκείνων που θα υποβάλουν νέα αίτηση για ένταξη στο μόνιμο εθνικής εμβέλειας Πρόγραμμα.

Στις διαμαρτυρίες που δεχόμαστε γίνεται αναφορά και στο ηλικιακό όριο των 67 ετών, το οποίο αποτελεί σημαντικό περιορισμό για την πρόσβαση στην υπηρεσία. Για τον λόγο αυτό, θεωρούμε επιβεβλημένη την επέκταση του ορίου ηλικίας στα 75 έτη για όλα τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις που λαμβάνουν αναπηρικό επίδομα, και όχι μόνο για όσους λαμβάνουν το επίδομα κίνησης του Ο.Π.Ε.Κ.Α.

Τέλος, γινόμαστε αποδέκτες διαμαρτυριών σχετικά με προβλήματα λειτουργικότητας και συγκεκριμένα για τη λειτουργία του help desk στο οποίο η τηλεφωνική επικοινωνία είναι αδύνατη δεδομένου ότι η γραμμή είναι μόνιμα κατειλημμένη.

Κυρία Υπουργέ,

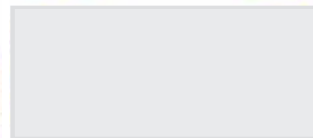
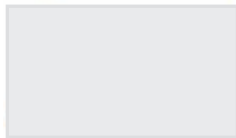
Τα ανωτέρω δεν συνιστούν νέα αιτήματα. Ωστόσο, η μη υιοθέτησή τους, σε συνδυασμό με τις διαμαρτυρίες που καθημερινά δεχόμαστε από άτομα με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και τις οικογένειές τους, καθιστά πλέον επιτακτική την άμεση επανεξέταση και αποδοχή τους. Ως εκ τούτου, παρακαλούμε όπως προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου κανένα άτομο με αναπηρία/χρόνια ή/και σπάνια πάθηση που έχει πραγματική ανάγκη προσωπικής βοήθειας να μην τη στερηθεί.

Αναμένουμε την άμεση και θετική ανταπόκρισή σας.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ι. Βαρδακαστάνης

Β. Κούτσιανος

Πίνακας Αποδεκτών:

- Γραφείο Υπουργού Πρωθυπουργού της χώρας, κ. Κ. Μητσοτάκη
- Γραφείο Υπουργού Επικρατείας, κ. Α. Σκέρτσο
- Γραφείο Υφυπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κ. Ε. Ράπτη
- Γραφείο Γ.Γ. Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, κ. Κ. Μεγαρίτη
- Μέλη Ελληνικού Κοινοβουλίου
- κ. Επαμεινώνδα Ατσαβέ, Διοικητή ΟΠΕΚΑ
- Οργανώσεις Μέλη της Ε.Σ.Α.με.Α.

Προσβάσιμο αρχείο Microsoft Word (*.docx)

Το παρόν αρχείο ελέγχθηκε με το εργαλείο **Microsoft Accessibility Checker** και δε βρέθηκαν θέματα προσβασιμότητας. Τα άτομα με αναπηρία δε θα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωσή του.